ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 12ης Μαΐου 2005 *

Στην υπόθεση C-278/03,

με αντικείμενο προσφυγή του άρθρου 226 ΕΚ λόγω παραβάσεως, ασκηθείσα στις 26 Ιουνίου 2003,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από την M.-J. Jonczy, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Ιταλικής Δημοκρατίας, εκπροσωπουμένης από τον I. M. Braguglia, επικουρούμενο από τον G. De Bellis, avvocato dello Stato, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. W. A. Timmermans (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, C. Gulmann, R. Schintgen, Γ. Αρέστη και J. Klučka δικαστές,

γενική εισαγγελέας: C. Stix-Hackl
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με την προσφυγή της, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ζητεί από το Δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι η Ιταλική Δημοκρατία, μη λαμβάνοντας υπόψη, προκειμένου να επιτρέψει τη συμμετοχή κοινοτικών υπηκόων στους διαγωνισμούς για την πρόσληψη διδακτικού προσωπικού στα ιταλικά δημόσια σχολεία, την επαγγελματική πείρα την οποία οι εν λόγω κοινοτικοί υπήκοοι έχουν αποκτήσει στη δημόσια διοίκηση άλλου κράτους μέλους, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 39 ΕΚ και 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1968, περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 33).

Το νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική νομοθεσία

2 Κατά το άρθρο 39, παράγραφος 1, ΕΚ, «[ε]ξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων εντός της Κοινότητας». Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων συνεπάγεται «την κατάργηση κάθε διακρίσεως λόγω ιθαγενείας μεταξύ των εργαζομένων των κρατών μελών, όσον αφορά την απασχόληση, την αμοιβή και τους άλλους όρους εργασίας».

3 Το άρθρο 3 του κανονισμού 1612/68 συγκεκριμενοποιεί τις αρχές τις οποίες θεσπίζει το άρθρο 39 ΕΚ όσον αφορά, ειδικότερα, την πρόσβαση στην απασχόληση. Έτσι, σύμφωνα με την παράγραφο 1 της διατάξεως αυτής δεν εφαρμόζονται, στο πλαίσιο του εν λόγω κανονισμού, «οι νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις ή οι διοικητικές πρακτικές κράτους μέλους:

— οι οποίες περιορίζουν ή εξαρτούν από όρους που δεν προβλέπονται για τους ημεδαπούς τη ζήτηση και την προσφορά εργασίας, την πρόσληψη σε απασχόληση και την άσκησή της από τους αλλοδαπούς,

— ή οι οποίες, αν και εφαρμόζονται ανεξαρτήτως ιθαγενείας, έχουν ως αποκλειστικό ή κύριο σκοπό ή αποτέλεσμα να αποκλείουν τους υπηκόους των άλλων κρατών μελών από την προσφερομένη απασχόληση.»

Η εθνική νομοθεσία

4 Όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της υπό κρίση υποθέσεως, το άρθρο 37 του νομοθετικού διατάγματος 29, περί ορθολογικής οργανώσεως των δημοσίων υπηρεσιών και αναθεωρήσεως των νομοθετικών ρυθμίσεων περί δημοσίων υπαλλήλων, σύμφωνα με το άρθρο 2 του νόμου 421, της 23ης Οκτωβρίου 1992 (decreto legislativo n° 29, recante razionalizzazione dell' organizzazione delle amministrazioni pubbliche e revisione della disciplina in materia di pubblico impiego, a norma dell'articolo 2 della legge n° 421, 23 ottobre 1992), της 3ης Φεβρουαρίου 1993 (τακτικό συμπλήρωμα της *GURI* αριθ. 30, της 6ης Φεβρουαρίου 1993, στο εξής: νομοθετικό διάταγμα 29/1993), όριζε τα ακόλουθα:

«1. Οι υπήκοοι των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ενώσεως μπορούν να διορίζονται σε θέσεις της δημοσίας διοικήσεως οι οποίες δεν συνεπάγονται την άμεση ή έμμεση άσκηση δημοσίας εξουσίας ή οι οποίες δεν άπτονται της προστασίας του εθνικού συμφέροντος.

2. Οι θέσεις εργασίας και τα καθήκοντα που απαιτούν την κατοχή της ιταλικής ιθαγένειας, καθώς και οι απαραίτητες προϋποθέσεις της προσλήψεως των υπηκόων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 καθορίζονται με διάταγμα του προέδρου του υπουργικού συμβουλίου κατά την έννοια του άρθρου 17 του νόμου 400 της 23ης Αυγούστου 1988.

3. Εφόσον δεν έχει ακόμα θεσπιστεί καμία κοινοτική ρύθμιση, η ισοτιμία των τίτλων σπουδών και των επαγγελματικών τίτλων αναγνωρίζεται με διάταγμα του προέδρου του υπουργικού συμβουλίου εκδιδόμενο προτάσει των αρμοδίων υπουργών. Η ισοτιμία μεταξύ πανεπιστημιακών τίτλων και συναφών υπηρεσιακών τίτλων για την αναγνώριση του δικαιώματος συμμετοχής στον διαγωνισμό και για τον διορισμό καθορίζεται με παρόμοια διαδικασία.»

Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία και η προσφυγή

5 Η Επιτροπή, πληροφορηθείσα για τις δυσκολίες που αντιμετώπιζαν διάφοροι κοινοτικοί υπήκοοι στο πλαίσιο της συμμετοχής τους στους διαγωνισμούς προσλήψεως διδακτικού προσωπικού στα ιταλικά δημόσια σχολεία, δυσκολίες οι οποίες οφείλονταν κυρίως στο ότι οι ιταλικές αρχές δεν ελάμβαναν υπόψη την επαγγελματική πείρα που είχαν αποκτήσει προηγουμένως οι υπήκοοι αυτοί σε άλλα κράτη μέλη, απηύθυνε, στις 24 Νοεμβρίου 1999, έγγραφο στην Ιταλική Δημοκρατία και την κάλεσε να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της σχετικά με την κατάσταση αυτή και να την ενημερώσει τόσο ως προς τους ισχύοντες συναφώς κανόνες όσο και ως προς τον συγκεκριμένο τρόπο με τον οποίο σχεδίαζαν να εξαλείψουν τις εν λόγω δυσκολίες.

6 Σε πρώτη φάση, οι ιταλικές αρχές αρνήθηκαν κάθε υποχρέωση να λαμβάνουν υπόψη την επαγγελματική πείρα που οι κοινοτικοί υπήκοοι έχουν αποκτήσει εκτός Ιταλίας. Συγκεκριμένα, με έγγραφο του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας της 28ης Μαρτίου 2000, οι αρχές αυτές υποστήριξαν ότι, λαμβανομένων υπόψη των κανόνων και των ιδιαιτέρων χαρακτηριστικών κάθε εθνικού σχολικού συστήματος, ήταν απαραίτητο να έχει αποκτηθεί η εν λόγω πείρα σε εκπαιδευτικά ιδρύματα εντεταγμένα στο ιταλικό σχολικό σύστημα. Συνεπώς, η προηγούμενη εναρμόνιση των κριτηρίων που ισχύουν σε κάθε κράτος μέλος είναι απαραίτητη ώστε οι δραστηριότητες του εκπαιδευτικού που ασκούνται από κοινοτικούς υπηκόους εντός άλλων κρατών μελών πλην της Ιταλικής Δημοκρατίας να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη για τη συμμετοχή των υπηκόων αυτών σε διαγωνισμούς για την πρόσληψη σε θέσεις της ιταλικής δημοσίας διοικήσεως.

7 Κατόπιν της αποστολής, στις 6 Απριλίου 2001, εγγράφου οχλήσεως με το οποίο εφιστάτο η προσοχή των ιταλικών αρχών στις υποχρεώσεις που απορρέουν από τα άρθρα 39 ΕΚ και 3 του κανονισμού 1612/68, όπως αυτά έχουν ερμηνευθεί από το Δικαστήριο, ιδίως με την απόφαση της 23ης Φεβρουαρίου 1994, C-419/92, Scholz (Συλλογή 1994, σ. I-505), η Ιταλική Κυβέρνηση παραδέχθηκε ότι η θέση την οποία είχε λάβει, στη συγκεκριμένη περίπτωση, το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας φαινόταν να αντίκειται στις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας, οι οποίες προβλέπουν, στο άρθρο 37 του νομοθετικού διατάγματος 29/1993, την υποχρέωση λήψεως υπόψη

των προσόντων και της πείρας που έχουν αποκτηθεί στη δημόσια διοίκηση άλλων κρατών μελών. Η εν λόγω κυβέρνηση προσέθεσε, ωστόσο, ότι η αναγνώριση της πείρας και της αρχαιότητας που οι κοινοτικοί υπήκοοι έχουν αποκτήσει εκτός ιταλικού εδάφους εξακολουθούσε να δημιουργεί ορισμένες δυσκολίες λόγω του ότι το ίδιο υπουργείο δεν είχε ακόμα θέσει σε εφαρμογή τη διαδικασία του άρθρου 37, παράγραφος 3, του εν λόγω νομοθετικού διατάγματος. Κατά την Ιταλική Κυβέρνηση, η μη διαβίβαση στην προεδρία του υπουργικού συμβουλίου των εγγράφων που ήταν αναγκαία για την έκδοση του διατάγματος περί καθορισμού της ισοτιμίας των διπλωμάτων, τίτλων και προσόντων που έχουν αποκτηθεί εντός άλλων κρατών μελών συνιστά μεν, αναμφισβήτητα, μη τήρηση των υποχρεώσεων που υπέχει το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας, η μη τήρηση όμως αυτή συνεπάγεται αποκλειστικά παράβαση του εσωτερικού δικαίου, καθόσον η εθνική νομοθεσία, αυτή καθαυτήν, είναι σύμφωνη με το κοινοτικό δίκαιο.

8 Κρίνοντας, υπό τις περιστάσεις αυτές, ότι η παράβαση εξακολουθούσε να υφίσταται καθόσον δεν είχαν ληφθεί όλα τα μέτρα για την ουσιαστική τήρηση της υποχρεώσεως των ιταλικών αρχών να λαμβάνουν υπόψη την πείρα και την αρχαιότητα που οι κοινοτικοί υπήκοοι έχουν αποκτήσει σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες ασκηθείσες εκτός Ιταλίας, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 26 Ιουνίου 2002, αιτιολογημένη γνώμη με την οποία κάλεσε την Ιταλική Δημοκρατία να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις της εντός δύο μηνών από της κοινοποιήσεως της ως άνω γνώμης. Επειδή δεν έλαβε καμία απάντηση στην αιτιολογημένη αυτή γνώμη, η Επιτροπή αποφάσισε να ασκήσει την υπό κρίση προσφυγή.

Επί της προσφυγής

Επιχειρήματα των διαδίκων

9 Στο υπόμνημα αντικρούσεως, η Ιταλική Κυβέρνηση αμφισβητεί το υποστατό της παραβάσεως που της προσάπτεται. Επικαλούμενη, μεταξύ άλλων, το άρθρο 38 του νομοθετικού διατάγματος 165, περί των γενικών κανόνων όσον αφορά την

απασχόληση των μισθωτών στη δημόσια διοίκηση (decreto legislativo n° 165, recante le norme generali sull'ordinamento del lavoro alle dipendenze delle amministrazioni pubbliche), της 30ής Μαρτίου 2001 (τακτικό συμπλήρωμα της *GURI* αριθ. 106, της 9ης Μαΐου 2001), το οποίο αντιστοιχεί, κατ' ουσίαν, στο άρθρο 37 του νομοθετικού διατάγματος 29/1993, καθώς και το διάταγμα του προέδρου του υπουργικού συμβουλίου 174, περί των κανόνων προσβάσεως των υπηκόων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ενώσεως στις θέσεις της δημοσίας διοικήσεως (decreto del presidente del Consiglio dei ministri n° 174, recante le norme sull'accesso dei cittadini degli Stati membri dell'Unione europea ai posti di lavoro presso le amministrazioni pubbliche), της 7ης Φεβρουαρίου 1994 (*GURI* αριθ. 61, της 15ης Μαρτίου 1994), η κυβέρνηση αυτή υποστηρίζει ότι τόσο η ιταλική νομοθεσία όσο και η πρακτική των ιταλικών αρχών είναι σύμφωνες με τις επιταγές του κοινοτικού δικαίου.

10 Όσον αφορά, ειδικότερα, τον εκπαιδευτικό τομέα, η ίδια κυβέρνηση αναφέρει ότι, στην Ιταλία, η πρόσληψη εκπαιδευτικών γίνεται κατά τρεις διαφορετικούς τρόπους, ήτοι, για το 50% των διαθεσίμων θέσεων για κάθε σχολικό έτος, μέσω διαγωνισμών βάσει τίτλων και εξετάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 400 του νομοθετικού διατάγματος 297, περί εγκρίσεως του ενιαίου κειμένου των νομοθετικών διατάξεων που διέπουν τον τομέα της εκπαιδεύσεως και τα σχολεία όλων των ειδών και βαθμίδων (decreto legislativo n° 297, recante approvazione del testo unico delle disposizioni legislative vigenti in materia di istruzione, relative alle scuole di ogni ordine e grado), της 16ης Απριλίου 1994 (τακτικό συμπλήρωμα της *GURI* αριθ. 115, της 19ης Μαΐου 1994, στο εξής: νομοθετικό διάταγμα 297/1994), και, για το υπόλοιπο 50%, μέσω εφεδρικών πινάκων διαρκούς ισχύος οι οποίοι προβλέπονται στο άρθρο 401 του ίδιου νομοθετικού διατάγματος. Τέλος, ειδικοί πίνακες αναπληρωματικών, οι οποίοι περιλαμβάνουν τα ονόματα των εκπαιδευτικών που μπορούν να κληθούν ως αναπληρωματικοί, χρησιμοποιούνται για την πλήρωση των προσωρινώς κενών διαθεσίμων θέσεων.

11 Κατά την Ιταλική Κυβέρνηση, δεν γίνεται καμία διάκριση μεταξύ των Ιταλών υπηκόων και των υπηκόων των λοιπών κρατών μελών όσον αφορά τον πρώτο και τον τρίτο τρόπο προσλήψεως διδακτικού προσωπικού, καθόσον, στην πρώτη περίπτωση, ήτοι στην περίπτωση του διαγωνισμού βάσει τίτλων και εξετάσεων, η εκπαιδευτική πείρα δεν διαδραματίζει κανένα ρόλο στο πλαίσιο της διαδικασίας προσλήψεως, ενώ στον τρίτο τρόπο, που αφορά τις περιπτώσεις αντικαταστάσεως ή

αναπληρώσεως, η υπουργική απόφαση 201, περί του κανονισμού για τη θέσπιση των κανόνων σχετικά με τον τρόπο αναπληρώσεως του διδακτικού και εκπαιδευτικού προσωπικού κατά το άρθρο 4 του νόμου 124, της 3ης Μαΐου 1999 (decreto ministeriale n° 201, relativo al «regolamento recante le norme sulle modalità di conferimento delle supplenze al personale docente ed educativo ai sensi dell'articolo 4 della legge 3 maggio 1999, n° 124»), της 25ης Μαΐου 2000 (*GURI* αριθ. 168, της 20ής Ιουλίου 2000, στο εξής; υπουργική απόφαση 201/2000), προβλέπει ρητώς τη χορήγηση ορισμένου αριθμού μορίων αντιστοιχούντων στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες που έχουν ασκηθεί σε σχολεία ή πανεπιστημιακά ιδρύματα των άλλων κρατών μελών. Συναφώς, η Ιταλική Κυβέρνηση παραπέμπει ειδικότερα στο παράρτημα Α της υπουργικής αυτής αποφάσεως, το οποίο, στο σημείο Ε, υποσημείωση 9, εξομοιώνει αυτές τις δραστηριότητες προς υπηρεσίες της τρίτης κατηγορίας, οι οποίες, στην Ιταλία, παρέχουν δικαίωμα αναγνωρίσεως μισού μορίου ανά μήνα διδασκαλίας εντός άλλου κράτους μέλους, με ανώτατο όριο τρία μόρια ετησίως.

12 Αντιθέτως, προκειμένου για τον δεύτερο τρόπο προσλήψεως εκπαιδευτικών στην Ιταλία, ήτοι της προσλήψεως από διαρκούς ισχύος εφεδρικό πίνακα, η Ιταλική Κυβέρνηση δεν αρνείται ότι υφίσταται διαφορά μεταχειρίσεως αναλόγως του αν οι επίμαχες εκπαιδευτικές δραστηριότητες έχουν ασκηθεί στην Ιταλία ή σε άλλα κράτη μέλη. Η κυβέρνηση αυτή υποστηρίζει ότι αυτή η διαφορά είναι, εντούτοις, δικαιολογημένη καθόσον η διδασκαλία στην αλλοδαπή γίνεται βάσει διαφορετικών κειμένων και προγραμμάτων και έχει διαφορετικό περιεχόμενο από αυτά που προβλέπονται στην Ιταλία και, συνεπώς, δεν πληροί την προϋπόθεση της «ειδικότητας» που προβλέπει η ιταλική νομοθεσία και η οποία, σύμφωνα με την υπουργική απόφαση 123, περί των κανόνων εφαρμογής των διαδικασιών για τη συμπλήρωση και την ενημέρωση των διαρκούς ισχύος πινάκων που προβλέπονται στα άρθρα 1, 2, 6 και 11, παράγραφος 9, του νόμου 124, της 3ης Μαΐου 1999 (decreto ministeriale n° 123, relativo al «regolamento recante le norme sulle modalità di integrazione e aggiornamento delle graduatorie permanenti previste dagli articoli 1, 2, 6 e 11, comma 9, della legge 3 maggio 1999, n° 124»), της 27ης Μαρτίου 2000 (*GURI* αριθ. 113, της 17ης Μαΐου 2000, στο εξής: υπουργική απόφαση 123/2000), παρέχει δικαίωμα στη χορήγηση προσθέτων μορίων στο πλαίσιο της διαδικασίας προσλήψεως.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

13 Προκαταρκτικώς, θα πρέπει να απορριφθεί ευθύς εξαρχής το επιχείρημα της Ιταλικής Κυβερνήσεως ότι δεν μπορεί να προσαφθεί παράβαση του κοινοτικού δικαίου στην Ιταλική Δημοκρατία εφόσον η νομοθεσία της είναι σύμφωνη προς το δίκαιο αυτό και η παράβαση οφείλεται, εν προκειμένω, σε απλή πρακτική την οποία έχουν υιοθετήσει οι αρμόδιες αρχές ή στην εκ μέρους των τελευταίων καθυστέρηση στη θέσπιση των αναγκαίων μέτρων για την αναγνώριση της πείρας την οποία οι κοινοτικοί υπήκοοι έχουν αποκτήσει στο πλαίσιο διδακτικών δραστηριοτήτων που έχουν ασκήσει εκτός της ιταλικής επικράτειας. Πράγματι, η παράβαση μπορεί να προκύπτει από την ύπαρξη διοικητικής πρακτικής παραβιάζουσας το κοινοτικό δίκαιο, έστω και αν η εφαρμοστέα εθνική ρύθμιση είναι, αυτή καθαυτήν, σύμφωνη με το δίκαιο αυτό (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, μεταξύ άλλων, απόφαση της 26ης Ιουνίου 2001, C-212/99, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 2001, σ. I-4923, σκέψη 31).

14 Εξάλλου, όσον αφορά το υποστατό της προσαπτομένης παραβάσεως, αντλουμένης από την παράβαση των άρθρων 39 ΕΚ και 3 του κανονισμού 1612/68, πρέπει να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με το πρώτο από τα δύο αυτά άρθρα, όπως έχει ερμηνευθεί από το Δικαστήριο, όταν ένας δημόσιος οργανισμός κράτους μέλους, επ' ευκαιρία προσλήψεως προσωπικού σε θέσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 39, παράγραφος 4, ΕΚ, προτίθεται να λάβει υπόψη τις προηγούμενες επαγγελματικές δραστηριότητες που άσκησαν οι υποψήφιοι στο πλαίσιο της δημοσίας διοικήσεως, ο οργανισμός αυτός δεν μπορεί, έναντι των κοινοτικών υπηκόων, να προβεί σε διάκριση ανάλογα με το αν οι δραστηριότητες ασκήθηκαν σε δημόσια υπηρεσία του ιδίου αυτού κράτους μέλους ή σε δημόσια υπηρεσία άλλου κράτους μέλους (βλ., μεταξύ άλλων, προμνησθείσα απόφαση Scholz, σκέψη 12).

15 Όσον αφορά το άρθρο 3 του κανονισμού 1612/68, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο αυτό συγκεκριμενοποιεί τα δικαιώματα που μνημονεύονται στο άρθρο 39 ΕΚ όσον αφορά, ειδικότερα, την πρόσβαση στην απασχόληση και πρέπει, συνεπώς, να ερμηνεύεται κατά τον ίδιο τρόπο όπως και το τελευταίο αυτό άρθρο.

16 Όμως, εν προκειμένω, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ότι η Ιταλική Δημοκρατία προσβάλλει τα δικαιώματα αυτά όσον αφορά την πρόσβαση των κοινοτικών υπηκόων στους διαγωνισμούς για την πρόσληψη διδακτικού προσωπικού στα δημόσια σχολεία αυτού του κράτους μέλους.

17 Πράγματι, όσον αφορά την πρόσληψη διδακτικού προσωπικού βάσει εφεδρικών πινάκων διαρκούς ισχύος η οποία, όπως παρατηρήθηκε στη σκέψη 10 της παρούσας αποφάσεως, αφορά το ήμισυ των διαθεσίμων θέσεων για κάθε σχολικό έτος, η Ιταλική Κυβέρνηση, με το υπόμνημα αντικρούσεως, αναγνώρισε ότι στους κοινοτικούς υπηκόους επιφυλασσόταν διαφορετική μεταχείριση αναλόγως του αν η επαγγελματική πείρα που λαμβάνεται υπόψη για την εγγραφή στους πίνακες αυτούς είχε αποκτηθεί εντός της ιταλικής επικράτειας ή εντός άλλων κρατών μελών, η διαφορά δε αυτή, κατά την εν λόγω κυβέρνηση, δικαιολογείται από την έλλειψη αντιστοιχίας μεταξύ του περιεχομένου και των προγραμμάτων του ιταλικού εκπαιδευτικού συστήματος και εκείνων της εκπαιδεύσεως που παρέχεται εκτός Ιταλίας.

18 Όμως, από την παρατιθέμενη στη σκέψη 14 της παρούσας αποφάσεως νομολογία προκύπτει ότι η απόλυτη άρνηση λήψεως υπόψη της πείρας που έχει αποκτηθεί χάρη σε δραστηριότητες διδασκαλίας ασκηθείσες εντός άλλων κρατών μελών, άρνηση η οποία στηρίζεται στην ύπαρξη διαφορών μεταξύ των εκπαιδευτικών προγραμμάτων των εν λόγω κρατών, δεν δικαιολογείται. Πράγματι, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο μια ειδική διδακτική πείρα όπως αυτή την οποία απαιτεί η ιταλική νομοθεσία, ιδίως στον τομέα της διδασκαλίας καλλιτεχνικών μαθημάτων ή της διδασκαλίας προς άτομα με ειδικές ανάγκες, να μπορεί να αποκτηθεί και εντός άλλων κρατών μελών.

19 Όσον αφορά τον τρίτο τρόπο προσλήψεως, που μνημονεύεται στη σκέψη 10 της παρούσας αποφάσεως, όσον αφορά την πρόσληψη βάσει ειδικών πινάκων αναπληρωματικών, ούτε ο τρόπος αυτός φαίνεται να εξασφαλίζει πλήρως την ίση μεταχείριση που απαιτούν τα άρθρα 39 ΕΚ και 3 του κανονισμού 1612/68. Πράγματι, από την ανάλυση των κειμένων που κοινοποιήθηκαν από την Ιταλική Κυβέρνηση κατά τη διάρκεια της παρούσας δίκης προκύπτει διαφορετική αξιολόγηση της επαγγελματικής πείρας αναλόγως του αν έχει αποκτηθεί εντός της ιταλικής επικράτειας ή εντός άλλων κρατών μελών.

20 Όπως παρατήρησε η Επιτροπή στο υπόμνημα απαντήσεως, όντως από την υπουργική απόφαση 201/2000 και, ειδικότερα, από το παράρτημα Α σημείο Ε, υποσημείωση 9, προκύπτει ότι οι υπηρεσίες που παρέχονται εντός των σχολείων ή πανεπιστημιακών ιδρυμάτων των άλλων κρατών μελών εξακολουθούν να θεωρούνται ως εμπίπτουσες στην τρίτη κατηγορία που περιλαμβάνεται στο εν λόγω σημείο Ε και η οποία αφορά τις «λοιπές εκπαιδευτικές δραστηριότητες», για τις οποίες χορηγείται μισό μόριο ανά μήνα διδασκαλίας, με ανώτατο όριο τρία μόρια για κάθε σχολικό έτος. Ωστόσο, από την ανάγνωση της ίδιας υπουργικής αποφάσεως προκύπτει επίσης ότι, στην Ιταλία, μόνον οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες που ασκούνται σε οικοτροφεία ή σε νηπιαγωγεία, δημοτικά σχολεία, δευτεροβάθμια σχολεία γενικής ή καλλιτεχνικής κατευθύνσεως —ανεξαρτήτως του αν είναι δημόσια ή ιδιωτικά, εφόσον είναι αναγνωρισμένα ή επιδοτούνται από το κράτος— θεωρούνται ως εμπίπτουσες στις δύο πρώτες κατηγορίες του εν λόγω σημείου Ε, που αφορούν, αντιστοίχως, τις «ειδικές» ή «μη ειδικές» δραστηριότητες διδασκαλίας, οι οποίες παρέχουν, μεταξύ άλλων, δικαίωμα, η μεν πρώτη στη χορήγηση δύο μορίων ανά μήνα διδασκαλίας, με ανώτατο όριο δώδεκα μόρια για κάθε σχολικό έτος, η δε δεύτερη στη χορήγηση ενός μορίου ανά μήνα διδασκαλίας, με ανώτατο όριο έξι μόρια για κάθε σχολικό έτος.

21 Υπό τις συνθήκες αυτές, η επαγγελματική πείρα την οποία έχουν αποκτήσει οι κοινοτικοί υπήκοοι εκτός της ιταλικής επικράτειας καίτοι λαμβάνεται όντως υπόψη στο πλαίσιο της προσλήψεως βάσει των πινάκων αναπληρώσεως, δεν λαμβάνεται πάντοτε υπόψη κατά τον ίδιο τρόπο με τον οποίο λαμβάνεται υπόψη ανάλογη πείρα αποκτηθείσα εντός της ιταλικής επικράτειας, χωρίς η Ιταλική Κυβέρνηση να προβάλλει, συναφώς, την παραμικρή δικαιολογία.

22 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, πρέπει, συνεπώς, να αναγνωριστεί ότι η Ιταλική Δημοκρατία, μη λαμβάνοντας υπόψη ή, τουλάχιστον, μη λαμβάνοντας υπόψη κατά τον ίδιο τρόπο, προκειμένου να επιτρέψει τη συμμετοχή κοινοτικών υπηκόων στους διαγωνισμούς για την πρόσληψη διδακτικού προσωπικού στα ιταλικά δημόσια σχολεία, την επαγγελματική πείρα την οποία οι εν λόγω κοινοτικοί υπήκοοι έχουν αποκτήσει στο πλαίσιο δραστηριοτήτων διδασκαλίας αναλόγως του

αν οι δραστηριότητες αυτές έχουν ασκηθεί εντός της ιταλικής επικράτειας ή εντός άλλων κρατών μελών, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 39 ΕΚ και 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1612/68.

Επί των δικαστικών εξόδων

23 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε να καταδικαστεί η Ιταλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα, η δε τελευταία ηττήθηκε, η Ιταλική Δημοκρατία πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφασίζει:

1) **Η Ιταλική Δημοκρατία, μη λαμβάνοντας υπόψη ή, τουλάχιστον, μη λαμβάνοντας υπόψη κατά τον ίδιο τρόπο, προκειμένου να επιτρέψει τη συμμετοχή κοινοτικών υπηκόων στους διαγωνισμούς για την πρόσληψη διδακτικού προσωπικού στα ιταλικά δημόσια σχολεία, την επαγγελματική πείρα την οποία οι εν λόγω κοινοτικοί υπήκοοι έχουν αποκτήσει στο πλαίσιο δραστηριοτήτων διδασκαλίας αναλόγως του αν οι δραστηριότητες αυτές έχουν ασκηθεί εντός της ιταλικής επικράτειας ή εντός άλλων κρατών μελών, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 39 ΕΚ και 3, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1968, περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας.**

2) **Καταδικάζει την Ιταλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.**

(υπογραφές)